

Müjdeli Haberler Karşısında Resûlullah (s)'ın Yaklaşım Tarzı

The Approach of Rasulullah (phub) Against Some Good News

Feridun TEKİN¹

Araştırma Makalesi / Research Article

Geliş Tarihi / Received: 08.03.2021

Kabul Tarihi / Accepted: 29.06.2021

Doi: 10.48146/odusobiad.893163

Atıf / Citation: Tekin, F.(2021). "Müjdeli Haberler Karşısında Resûlullah (s)'ın Yaklaşım Tarzı" ODÜSOBİAD 11(2), 591-602, doi: 10.48146/odusobiad.893163.

Öz

Hz. Peygamber'in hayatı insanlar ve müslümanlar için farklı pek çok örneklığı bünyesinde barındırmaktadır. Onun yaşamında hayatı kapsayan ya da kuşatan pek çok olay yer almaktadır. Resûlullah (s)'ın müjdeli haberler karşısındaki yaklaşımı da bu tür haberlerin hem alınması hem de verilmesi esnasında nasıl davranılması gerektiğini göstermesi açısından insanlara önemli ip uçları sunmaktadır. Hz. Peygamber (s)'e farklı zamanlarda çeşitli haberler gelmiştir. O, gelen haberlerin durumlarına göre davranmış ve etrafındakilerle kendisine ulaşan bilgileri paylaşmıştır. Ona gelen haberler bazen müsbet bazen de menfi hususları içermiş, gelen haberlerin özelliklerine göre ashabını bilgilendirmiştir. Resûlullah (s) yaşamış olduğu olaylar neticesinde şayet netice olumlu ise bazı sahabileri müjdeci olarak göndererek halkın da sevinmesini sağlamıştır. Hz. Peygamber (s)'in kendisi de müjdeli haberlere önem vermiş; gelen güzel haberler karşılığında haber getireni taltif etmiştir. Resûlullah (s), nübüvveti boyunca insanlara birçok defa uyarıda ve müjdede bulunmuştur. O bu sayede hakkın ve hakikatin insanlar arasında yayılmasını sağlayarak, onlara yönelik örnek davranışlar sergilemiştir. Konumuzla ilgili olması hasebiyle çalışmamızda "müjdeli haber/ler" hususunda Resûlullah (s)'ın sergilemiş olduğu bazı davranışları ele aldık. Yani bu haberlerin kendisine ulaşması, kendisinin başkalarına güzel haberleri ulaştırması ve müjdeli haberler verildiğinde Hz. Peygamber (s)'in ne tür bir tavır ortaya koyduğunu anlatmaya çalıştık.

Anahtar Kelimeler: Hz. Peygamber, Sahabe, Müjde, Müjdeci, Örneklik

Abstract

The life of the Prophet contains many different examples for people and Muslims. In his life, there are many events that cover or surround life. The approach of the Messenger of Allah (pbuh) to the good news also offers important clues to people in terms of showing how to react on receiving and delivering such news. He received various news at different times. He acted according to the status of the news and shared the information that reached him with those around him. The news that He received sometimes included positive and sometimes negative issues, and He informed his companions based on the content of the news. As a result of His experiences, if the result was positive, he sent some companions as heralds and made the people happy. The Prophet (pbuh) himself gave importance to the good news; He rewarded the one who brought it. Throughout his prophethood, the Messenger of Allah (pbuh) warned people many times and gave good news. In this way, he showed exemplary behavior towards them by ensuring the spread of the right and the truth among people. Since it is related to our subject, we discussed some of

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Ordu Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Ordu, e-mail: fetekinli08@hotmail.com, ORCID ID: 0000-0002-5435-1792

the behaviors of the Messenger of Allah (pbuh) regarding the "good news" in the current study. This study aims to reveal the Prophet's reactions on receiving good news, the way He sent them to other people.

Keywords: *The Prophet, Companions, Good News, Precursor, Exemplary*

Giriş

Hız. Peygamber (s), sevinçleri de hüznüleri de paylaşarak toplumda birlik ve beraberliğe öncülük etmiştir. Hız. Peygamber (s), tüm insanlığa uyarıcı ve müjdecisi olarak gönderilmiştir. Müjde veya güzel haber sosyal hayatta insanların davranışlarına olumlu tesiri olan bir husustur. Nasıl ki dünyadaki şeyler zıddı ile kaim ise müjdeli haber veya bilgi de olumsuz ve üzücü haberlerin karşısında insanlara moral ve motivasyon anlamında olumlu etki ve katkıları olan bir haldir. Olumlu ve güzel haberler aracılığıyla insanlar mutluluklarını dile getirerek kenetlenilebilir, toplumsam manada birlik ve beraberlik sağlanabilir. Müjdeli haber/ler bazen bir kişiyi ilgilendirdiği gibi bazen de toplumun diğer fertlerini ilgilendirir. Müjdeli haberin içeriği kadar sonucu da önemlidir. Dolayısıyla güzel haberler almak veya vermek bireysel ve toplumsal açıdan olumlu etkileri olan bir durumdur.

İnsanların hidayeti için gönderilen son peygamber Resûlullah (s) 'ın müjdecisi olarak gönderilmesi bu tür haberlerin fert ve toplum için ne derece önemli olduğunu ortaya koymaktadır. Konuyla ilgili olarak Kur'an-ı Kerim'de "(Resûlüm!) Biz seni ancak müjdeleyici ve uyarıcı olarak gönderdik" (el-Furkan, 26/56), "Şüphesiz biz seni, şahit, müjdeleyici ve uyarıcı olarak gönderdik" (el-Fetih, 48/8) şeklinde beyanlar, fert ve cemiyet hayatı için müjdeli haberlerin önemine işaret etmektedir. Kur'an Hız. Peygamber (s)'in diğer vasıfları yanında müjdecisi olma vasfını zikretmesi insanlar için güzel haberlerin ne denli önemli olduğuna delalet etmektedir. Müjde konusunda hadislerde de bizzat Resûlullah (s)'ın kendisi bu konuya dikkat çekerek insanların nasıl bir yaklaşım ve tutum içerisinde olmaları gerektiğini ifade etmiştir. "Kolaylaştırınız, zorlaştırmayınız; müjdeleyiniz, nefret ettirmeyiniz" (Buhârî, 1992, "İlim" 12, "Edeb" 80; Müslim, 1992, "Cihad" 6, 7) buyurmak suretiyle güzel ve mutlu haberlerin toplumsal hayatta yayılmasına işarette bulunmuş ve müjde kavramının veya haberinin zıddı olan olumsuzluk ve menfiliklerin duyurulmasını insanlar için doğru bir husus olacağına dikkat çekmiştir. Hız. Peygamber (s)'in sözünden de anlaşılacağı üzere insanların mutlu olması mutsuzluklarına göre tercih edilen bir husus olarak karşımıza çıkan bir husustur.

Hız. Peygamber (s)'e farklı görev ve sorumluluklar yanında müjdecisi olma vasfı verilmesi, insanlar arasında güzel ve mutlu haberlerin ne kadar önemli olduğunu ortaya koymuştur. Ayrıca Resûlullah (s)'ın müjdecisi olma vasfı toplumda müsbet bir havanın hakim olmasını sağlamıştır. Hız. Peygamber (s) önemli olaylar neticesinde elde edilen başarıların duyurulmasına ve kendisine ulaşan güzel bilgilerin halk arasında yayılmasına özen göstermiş; müjdeyi duyurmak için bazen kendisi bu görevi üstlenmiş bazen de sahabileri görevlendirmiştir. İşitilen müjdeli haberler, toplum içerisinde sevince ve mutluluğa sebep olarak ortak değerlerin de oluşmasında etkili olmuştur.

Resûlullah (s) müjdeli haberleri halka duyurmakla kalmayıp, kendisine özel olarak müjdeli bir haber geldiğinde haber getirene hediye vermiş; haber veren kimseyi taltif etmiştir. O, bu şekilde güzel haber getirenlerin de sevinip mutlu olmalarını sağlamıştır.

Hız. Peygamber (s) 'in Müjdeli Haber Aldığında Takındığı Tavrılar

Hız. Peygamber (s) çevresine değişik zamanlarda birçok müjdeli haber vermiştir. Onun vermiş olduğu güzel haberler sayesinde toplumda sevinç ve mutluluk yaşanmış, cemiyet hayatında farklı güzelliklerin oluşmasına vesile olmuştur. Her ne kadar çevresindeki insanlara güzel ve müjdeli haberler vermek genelde Resûlullah (s) tarafından olsa da bazen ona da müjdeli haberler verilmiştir. O, bu haberler sayesinde mutluluğunu gizlememiş, bu durumu en güzel biçimde izhar etmiştir. Hız. Peygamber (s)'e müjdeli haberler verildiğinde o gereğini yerine getirerek haber getirenleri ödüllendirmiştir. O'nun ortaya koyduğu bu yaklaşım biçimi kişinin mutlu olduğunda başkalarını da

sevindirmesinin önemli bir olay olduğunu göstermiştir. Resûlullah (s) kendisine müjdeli haberler geldiğinde haber getirene hediye verme dışında farklı davranış şekilleri de ortaya koymuştur. O bazen şükür secdesi yapmış (Tirmizî, 1992, “Siyer” 24; İbn Mâce, 1953, “İkame” 192; Ebû Dâvûd, 1992, “Cihâd” 162) bazen sevincinden dolayı gülümsemiş (Buhârî, “Meğazi”, 27; Müslim, “Tevbe” 17) bazen de sevindiği kişiyi karşısında görünce onunla kucaklaşarak, onu gözlerinden veya alnından öpmüştür (Ahmed Davudoğlu, İstanbul, 1974: VII, 33, 36; Ebû Dâvûd, 1987-2003, XI, 491-492).

Hiz. Peygamber (s)'in ortaya koyduğu bu tavır güzel haberler karşısında insanların ne şekilde davranmaları gerektiğini göstermesi açısından önemlidir. Güzel haberler karşısında insanların tepki vermesi, aşırılığa kaçmamaları, verdikleri tepkileri farklı bir şekilde izhar etmeleri hem psikolojik hem de sosyolojik açıdan kişiler üzerinde tesirli etkiye sahiptir. Müjdeli haber vermek veya almak bireyleri mutlu ettiği gibi çevrelerine karşı da müsbet davranmalarına etki etmektedir. İnsanlar nasıl ki üzücü bir haber aldıklarında menfi manada etkileniyorlarsa müjdeli haber aldıklarında da moral ve motivasyon olarak olumlu manada etkilenmektedirler.

Hiz. Peygamber (s) kendisine gelen her türlü habere dikkat etmiş, haberin niteliğine göre yapılması gereken davranış türleri ortaya koymuştur. Bu hususta özellikle gerek kendisi ile gerekse birey ve toplumla alakalı olsun müjdeli haber aldığı ya da müjdeli haber verdiği güzel davranış şekilleri ortaya koymuştur. Müjdeli haberler konusunda Resûlullah (s) kendisi ve ailesi söz konusu olduğunda buna hediye ile karşılık verir, kendisi çok sevindiği gibi haber vereni de hediye vermek suretiyle sevindirirdi.

Gülümsemesi/Neşelenmesi

Resûlullah (s) İslâm'ı tebliğ ederken farklı birçok kişi ve grup tarafından engellemeler ile karşılaşmış, kendisi başta olmak üzere etrafındaki insanlara karşı da fitne, fesat, dedikodu başta olmak üzere farklı olumsuzluklara maruz kalmıştı. Din düşmanları onunla ilgili her türlü ayrıntıyı değerlendirerek Hiz. Peygamber (s)'i zor durumda bırakmaya çalışmışlar, saldırmışlar ve türlü iftira ve oyunlar içerisinde olmuşlardı. Resûlullah (s) Mekke'de müşriklerle mücadele ederken Medine'de de münafıklar ona ve müslümanlara karşı çirkin faaliyetler içerisinde olmuşlardır. Münafıklar Hiz. Peygamber (s)'e karşı davranışlar ortaya koyarken aile fertlerine karşı iftira atmayı dahil göze alarak Resûlullah (s) 'e zarar vermeye çalışmışlardır. Bu maksatla Hiz. Peygamber (s)'e eşi Hiz. Âişe üzerinden zarar vermeye gayret ederek kötü emellerini açık etmişler ancak yaşananlar ne Resûlullah (s)'e ne de eşi Hiz. Âişe'ye zarar vermemiş netice itibarıyla nifak içerisinde olanların kirli yüzlerini bir kez daha ortaya koymuştu.

Hiz. Peygamber (s) adet olduğu üzere sefer veya gazvelere çıkacağı zaman beraberinde eşlerinden bazılarını yanında götürürdü. Resûlullah (s) Mustalîk (Müreyssî) gazvesine giderken eşi Hiz. Âişe kendisine refakat etmişti. Gazve dönüşü esnasında ordunun konakladığı bir yerde Hiz. Âişe gerdanlığını kaybetmiş ve onu bulmak için aramaya gitmişti. Hiz. Âişe gerdanlığını aramakla meşgul iken ordu hareket etmişti. Ordunun hareket ettiğinden habersiz olan Hiz. Âişe gerdanlığı düşürmüş olabileceği muhtemel yerlere baktıktan sonra geri gelmiş ve ordunun ayrılması üzerine yerinde kalıp beklemişti. Bu arada Hiz. Peygamber (s)'in ordusunda görevli Safvân b. Muattal es-Sülemî geride kimse var mı, yok mu, diye kontrol ederken Hiz. Âişe'yi fark etmiş onu devesine bindirerek Resûlullah (s)'in ordusuna ulaştırmıştı. Bu yaşananlar üzerine birtakım kimseler ona iftira atarak onu karalamışlardı. Kısa bir süre içerisinde yayılan bu iftira birçok kimsenin diline dolanmış, yaşanan bu hadise neticesinde durum Hiz. Âişe'nin babası Hiz. Ebûbekir'in evine gitmesine kadar devam etmişti. Hiz. Peygamber (s) bu iftiraya çok üzülürken diğer taraftan olayın aydınlanması için bazı sahabiler ile istişarede bulunmuş, daha sonra Hiz. Âişe'ye iftira atıldığını ve onun tertemiz olduğunu anlatan ayetler nazil olmuştu (en-Nur, 24/11-22). Nazil olan ayetler hem Hiz. Peygamber (s)'i hem Hiz. Âişe'yi büyük bir töhmetten kurtarmıştı (Buhârî, “Şehâdât”, 15; “Meğâzî”, 34; Vâkıdî, *Kitabu'l-Meğâzî*,

Beyrut, 1984: II, 422-440; İbn Hîşâm, *es-Sîretü'n-Nebeviyye*, Kahire, 1936: III, 309-316; İbn Sa'd, *et-Tabakâtü'l-Kübrâ* ts., II, 63-65).

Resûlullah (s) inen vahyin ardından haberi Hz. Âişe' ye ulaştırmış ve onun masumiyetini müjdelemiş, ardından sevincinden gülümseyerek eşine karşı sevgisini dile getirmişti (Buhârî, "Meğazi", 27; Müslim, "Tevbe" 17). Hz. Peygamber (s) münafıkların başrolde olduğu bu olayda çok üzölmüş ve yaşananların açıklığı kavuşması için bazı çabalar ortaya koymuştu. Her ne kadar vahiy öncesi Resûlullah (s)'ın tahkikatı olumsuz bir netice ortaya koymasa da gelen vahiy Hz. Peygamber (s)'i çok sevindirmiş, Resûlullah (s) eşine karşı sevinç ve mutluluğunu gülümse ile göstermek suretiyle müjdeli habere karşı verilmesi gereken davranış şekillerden birini göstermiştir.

Kucaklaşma/Alından ve Gözlerden Öpme

Hz. Peygamber (s) Mekke döneminde İslâm'ı tebliğ ederken müşriklerin bitmez tükenmez bilmeyen türlü zalimliklerine maruz kalmıştı. Müşrikler zalimlerini sürdürürken sadece Resûlullah (s)'ı hedef almamışlar, ona inananları hedef alarak baskı ve işkencelere devam etmişlerdi. Müşriklerin sergilemiş olduğu baskılara karşı Hz. Peygamber (s) sabır ve karalılıkla karşılık verirken yeni müslüman olan insanlar ise sözlü ve fiili olarak eziyetlere maruz kalmak suretiyle müslümanlıklarını devam ettirmişlerdi. Müşriklerin baskıları artınca Hz. Peygamber (s) bazı Müslümanlar için daha güven ve emniyette olacakları Habeşistan'a gitmelerine müsaade etmişti (Urve b. Zubejr, *Meğâzî Rasulillah*, Riyad, 112; İbn İshâk, *Sîret-i İbn İshâk*, Konya, 195). Orada belli bir süre ikamet eden müslümanlar Medine döneminde Habeşistan'dan ayrılarak Hz. Peygamber (s)'in yanına geri geldiler. Onların özellikle de Ca'fer b. Ebû Talib'in gelmesi Resûlullah (s)'ın sevincine ve mutluluğuna yol açmıştır.

İslâm'ın ilk yıllarında, Resûlullah (s)'ın tebliğine Mekke müşriklerinin sergilemiş olduğu baskı, şiddet, eziyet ve zulmüne karşı güvenli ve huzurlu yaşamaları için Hz. Peygamber (s) tarafından iki grup halinde Habeşistan'a gönderilen Müslümanlar, belli bir süre burada kaldıktan sonra tekrardan Hz. Peygamber (s)'in yanına geri gelmişlerdir (Urve b. Zubejr, *Meğâzî*, 112-113; İbn İshâk, *Sîret*, 194-196; İbn Hîşâm, I, 336).

Habeşistan'a giden Müslümanları karşısında gören Resûlullah (s) bu duruma çok sevinmiş ve sevincini açıkça izhar ederek amcasının oğlu Ca'fer b. Ebû Talib'i alından veya gözlerinden öperek mutluluğunu göstermiştir. Ca'fer b. Ebû Talib ve beraberindeki Müslümanların gelişi esnasında Hayber de Müslümanlar tarafından fethedilmişti. Bunun üzerine Hz. Peygamber (s):

"Bilmiyorum, hangisine sevineyim? Ca'fer'in gelmesine mi, yoksa Hayber'in fethedilmesine mi?" diyerek her iki durumdan ziyadesiyle mutlu olduğunu ortaya koymuştur (İbn Sa'd, II, 82). Hz. Peygamber (s)'in müjdeli haberlere karşı vermiş olduğu tepkiler insanî ve ahlâkî hassasiyetlerin ön planda olduğu, belli bir adâp ve edep çerçevesinde vuku bulmuş, örneklik teşkil etmiştir. Müslümanların geri dönüşü Hz. Peygamber (s) gülümseme ve tebessüm dışında kucaklaşma, alından ve gözlerden öpme veya sevgi sözcüklerini açıkça söylemek suretiyle tepkisi müjdeli haber/lere karlı nasıl bir yaklaşım konulması gerektiğini beyan etmektedir.

Köle azat etmesi

Resûlullah (s) aldığı müjdeli haberlere karşı yalnızca tebessüm, sarılma-kucaklaşma ve sevgi ifadeleri karşılık vermemiş hediye vermek suretiyle maddi unsuru ön plana çıkan karşılıklar da vermiştir. Aldığı haber karşısında sevinip mutlu olan Hz. Peygamber (s), bazen de güzel haber getiren kimseyi düşünmüş ve müjdeli haber getirenlerin sevinmesini sağlamıştır. Bu amaçla o haber verene hediye vererek mutlu olmasını sağlamıştır. Hz. Peygamber (s)'in hediye olarak verdiği şeyler farklıdır. O maddî yönü olan hediyeler verdiği gibi köle azat etmek gibi hem maddî hem de manevî yönü olan tepkiler vermek suretiyle davranışlar ortaya koymuştur.

Hız. Peygamber (s) çocukluğundan itibaren amcaları ile yaşamaya devam etmiştir. Bilindiği üzere o evleninceye kadar amcası Ebû Talîb'in yanında kalmıştır. Evlendikten sonra ise eşi Hz. Hatice ile hayatını idame ettirmiştir. Resûlullah (s)'ın nübüvvet öncesi dönemde amcaları ile münasebeti iyi bir halde idi. Ancak kendisine peygamberlik verilince başta bazı amcaları olmak üzere birçok yakını tarafından dışlandı, ona verilen nübüvvet görevi maalesef yakın çevresi tarafından istenilen düzeyde karşılık görmedi. Resûlullah (s) bu duruma üzüldüğü yaşananlara sabretmeye çalıştı. Daha sonraki süreçte İslâm dini büyüdüğü gelişince ve insanların İslâm dinine olan teveccühü artınca çevresindeki birçok kişi Müslüman olarak İslâm diniyle şereflendi. Ancak onun amcalarından Abbas b. Abdülmüttalib her ne kadar yeğenini koruyup kollasa da Müslüman olmadı. Mekke'nin fethinden önce amcası Abbas b. Abdülmüttalib müslüman olduğunu beyan etti. Bu habere çok sevinen Resûlullah (s) yine amcası tarafından kendisine hibe edilen köle Ebû Râfî'yi azat etti (İsfahanî, *Hilyetu'l-Evliyâ ve Tabakâtu'l-Asfiyâ*, Kahire, 1974: I, 183; İbnü'l-Cevzî, *Telkihu Fuhum Ehli'l-Eser fi Uyuni't-Târih ve's-Siyer*, Kahire, 1975, 34). Hız. Peygamber (s) amcasının İslâm'la müşerref olmasına ziyadesiyle sevinmiş, bu müjdeli haberin karşısında köle azat ederek sevinç ve mutluluğunu ortaya koymuştur.

Müjde olarak Resûlullah (s)'a gelip sevinmesine neden olan bir diğer haber ise oğlu İbrahim'in doğmasıdır. Hız. Peygamber (s) hicretin yedinci senesinde bazı ülkelere İslâm'a davet etmek maksadıyla elçiler yollamıştı. Bu amaçla Mısır Mukavkıs'ına elçi olarak Hâtîb b. Ebî Beltea'yı da gönderdi. Mısır Mukavkıs'ı müslüman olmasa da Resûlullah (s)'e cevaben bir mektupla birlikte bazı kıymetli hediyeler ve iki tane de câriyeyi hediye olarak göndermişti. Mâriye ve Şîrin isimli kardeş câriyelerlerden Mâriye'yi Hız. Peygamber (s) kendisine mülk-i yeminle (câriye statüsünde) nikâhlamıştı (İbn İshâk, 251; İbn Sa'd, I, 107, VIII, 170-171; İbn Habîb, *Kitâbü'l-Muhabber*, Beyrut, ts: 76; Taberî, *Târihu'r-Rusûl ve'l-Mülük*, Mekke, 1968: III, 169). Hız. Peygamber (s)'in Mâriye annemizden bir erkek çocuğu doğduğu haberini veren Ebû Râfî'ye bir köle hediye ederek (İbn Sa'd, VIII, 181; İbn Abdilber, *el-İstîâb fi Ma'rifeti'l-Ashâb*, Amman, 2002: 912; İbn Hacer, *el-İsâbe fi temyizi's-Sahâbe*, Beyrut, 1992: VIII, 113) kendisini sevindirmişti. Resûlullah (s) kendisine müjde verildiğinde muhatabını sevindirmiş, onun da mutlu olmasını sağlamıştır. O'nun mutluluk belirtisi olarak sergilemiş olduğu tutum ve yaklaşım şekli insanların birbirlerine karşı samimi hisler duymasında bir beis olmadığını göstermiş; karşısındakilere karşı bir çıkar ve karşılık beklemeden bir takım maddî hediyelerin de verilebileceğini göstermiştir.

Hız. Peygamber (s)'in Bazı Sahabîleri Müjdecî Olarak Göndermesi

Hız. Peygamber (s) kendisi müjdeli haberler aldığında şahsi ne şekilde karşılık verdiği önceki başlıkta dile getirildi. Resûlullah (s) şahsî davranışları dışında Müslümanları ilgilendiren güzel gelişmeler olduğunda ilgili haberleri duyurmak maksadıyla bazı sahabîleri görevlendirmiştir. Müslümanlar hem Mekke hem de Medine döneminde din düşmanları tarafından farklı baskıya maruz kalmış, bu durumu bertaraf etmek için ise bazen sözlü bazen de fiili mücadele ortaya konmuştu. Mekke döneminde müşriklere karşı sözlü mücadele hakimken Medine döneminde ise müşriklerin tehlike ve tehditlerine karşı fiili mücadele kapsamında karşılıklı savaşlar meydana gelmişti. Savaşlarda genel olarak müşrikler ve İslâm karşıtları müslümanları yok etmek için birleşmiş ve sayıca kalabalık bir kitle olarak Müslümanların karşısına çıkmışlardı.

Silahlı mücadele İslâm karşıtı olan grupları müslümanların aleyhine birleştirmiş ve değişik zamanlarda saldırı yapmalarını sağlamıştı. Malum olduğu üzere savaşlar hem hazırlık hem de sonuçları itibarıyla acı ve hüznün yaşanmasına neden olmuştur. Özellikle Hız. Peygamber (s) döneminde sayıca az olan Müslümanlar mücadele etmek zorunda olduğu düşmanlarını mağlup edip başarılar elde edince bu durum ümmet içerisinde büyük sevinçlere neden olmuş, başarılar Müslümanları ve dolayısıyla Resûlullah (s)'i fazlasıyla mutlu etmişti. Kazanılan başarılar artınca Hız. Peygamber (s) bu güzel haberlerin duyurulması noktasında aceleci davranmış ve cephe gerisinde olanlarında güzel haberleri bir an önce duyması için bazı sahabîleri müjdecî olarak göndermiştir.

Hz. Peygamber (s) hayatı boyunca birçok sıkıntıya göğüs gererek hayatını idame etmiştir. O, farklı zamanlarda değişik sıkıntılarla mücadele ederek birçok sorunun üstesinden gelmiştir. O'nun hayatı her ne kadar farklı zorlukları taşımış olsa da neticesinde birçok güzelliği bünyesinde barındırmıştır. Bu güzellikler içerisinde özellikle müjdeli haberler önemlidir. Güzel haberler sayesinde hem Resûlullah (s) hem de sahabîler kenetlenerek bir ve bütün olmanın en güzel örneğini ortaya koymuşlardır. Nübüvvetin Medine döneminde İslâm Dininin farklı coğrafi alanlara yayılarak büyümesi ve nihayetinde değişik siyasî olayların yaşanması nedeniyle birçok hadise meydana gelmiştir. Yaşanan olayların neticesi Müslüman toplumu arasında birtakım tesirleri doğurmuştur. Bu tesirler çoğu zaman müspet bir biçimde İslâm toplumu içerisinde karşılık bulmuştur. Hz. Peygamber (s) de halkı bilgilendirme adına kendisi Medine dışındayken bazı sahabîleri görevlendirerek müjdeli haberlerin halk arasında duyulmasını sağlamıştır.

Zeyd b. Hârise ve Abdullah b. Revâha

Hz. Peygamber (s)'in Bedir gazvesini müjdelemek üzere gönderdiği sahabîlere geçmeden önce bu gazvenin nasıl meydana geldiğini kısaca izah edelim. Bedir Gazvesi müslümanlar ile müşrikler arasında cereyan eden ilk büyük gazvedir. Bu gazve müslümanlar için tabiri caizse ölüm kalım savaşıdır. Zira müslümanlar kendilerinden sayı ve teçhizat olarak üç katı büyüklükteki bir topluluğa karşı gazaya çıkmışlardı. Hicri ikinci yılda Ebû Süfyân idaresinde aralarında Kureyşlilerden birçok kimsenin olduğu ticaret kafilesi Suriye'ye gitti. Kureyşlilerin düzenlemiş olduğu ticaret kafilesinin haberi Resûlullah (s)'a ulaştı. Hz. Peygamber (s) almış olduğu haberi ashâbı ile paylaştı ve bu kervanın dönüşü esnasında ele geçirilebileceğini onlara ilettili. Ardından ashâbını sefere davet etti. Hz. Peygamber (s) Medine'de yerine Abdullah b. Ümmü Mektûm'u vekil bırakarak ayrıldı (İbn Hîşâm, II, 263; İbnü'l-Cevzî, el-Muntazam fî Târihi'l-Mülûk ve'l-Ümem, Beyrut, 1992: III, 97; Zehebî Târihi'l-İslâm ve Vefeyâtü'l-Meşâhir ve'l-A'lâm, Beyrut, 1987-2000: I, 51). Resûlullah (s)'ın teşekkür ettiği İslâm ordusunun sayısı, yetmiş dördü muhacir, geri kalanı ensardan olmak üzere 305 idi. Ebû Süfyân Mekke'ye dönüş yolunda Hz. Peygamber (s)'in baskın yapacağını haber aldı ve Kureyşlileri yardıma çağırdı. Ebû Süfyân'dan gelen haber üzerine Kureyş kabilesi Ebû Cehil kumandasında toplanan 1000 kişi ile Mekke'den yola çıktı (Urve b. Zubeyr, 137; Vâkıdî, I, 52-53; İbn Hîşâm, II, 268-269; İbn Ebî Şeybe, Kitâbü'l-Megâzî li İbn-i Ebî Şeybe, Riyad, 1999: s.178; Taberî, II, 436).

Ebû Süfyân'a yardıma giden Kureyşliler Cuhfe mevkiine geldiklerinde kendilerine Ebû Süfyân'dan bir haberci daha gelip kervanlarının kurtulduğunu ve savaşa gerek olmadığını onlara bildirdi. Bu haber üzerine Kureyş ordusu arasında ihtilaf meydana geldi. İçlerinden bazılarının savaşa gerek kalmadığını söyleseler de aralarında Ebû Cehil'in de olduğu kesim ordunun büyüklüğünü ve gücüne güvenerek yollarına devam ettiler ve Bedir kuyusunun yakınlarına geldiler. Her iki ordu 17 Ramazan (14 Mart 624) Cuma sabahı erken saatlerde Bedir kuyuları civarında karşılaştılar (19, 21 ve 27 Ramazan tarihleri de rivayet edilmiştir). Hz. Peygamber (s) Bedir kuyularına Kureyşlilerden daha önce gelerek ve gerekli hazırlıkları yaptı. İlk defa bu kadar büyük oranda sayı ile karşılaşan müslümanlar ve müşriklerin savaşı Müslümanların galibiyeti ile sonuçlandı. Bu savaş neticesinde başta İslâm'ın ve Hz. Peygamber (s)'in en büyük düşmanı Ebû Cehil olmak üzere yetmiş müşrik öldürüldü, yetmiş kişi de esir alındı (Vâkıdî, I, 144; İbn Abdilber, *ed-Dürer fî İhtisari'l-Megâzî ve's-Siyer*, Kahire, 1966: 120). Buna karşılık Müslümanlar sadece on dört şehit verdiler (Mustafa Fayda, "Bedir", *DİA*, İstanbul, 1992: V, 325-327).

Resûlullah (s)'ın İslâm dinini tebliğ başladığı andan itibaren Müslümanlara karşı eza eden; bununla yetinmeyip onları doğup büyüdükleri yerlerden çıkarıp göçe zorlayan topluluğa karşı kazanılan zafer, muhacir olarak yaşayan mü'minlerin gönüllerinde tarifsiz mutluluğun yaşanmasını neden olmuştur. Ayrıca bu gazvede Kureyş'in önde gelenlerinden Ebû Cehil'in de aralarında olduğu bazı kimselerin öldürülmesi haberi Medine'de sevinçle karşılanmıştır. Ayrıca bu gazve müşrikler tarafından kolay lokma olarak Müslümanların inancı, kararlılığı, dirayeti ve azmi sayesinde düşmanlarını mağlup etmeleri gerek gazaya katılan gerekse onları bekleyen Müslüman ahaliyi

sevince gark etmiş, İslâm Peygamberi ve İslâm toplumu üzerinde tarifsiz sevincin yaşanmasına sebep olmuştur. Bu gazvenin müslümanlar tarafından kazanılması onlar için moral, karşı taraf için ise büyük bir kayıp olmuştur. Sayısal olarak az bir grubun başarılı olması yurtlarından göç etmek zorunda kalan ve yeni yerlerinde hayata tutunmaya çalışan Müslümanlar için son derece önemli bir başarıdır. Hz. Peygamber (s) elde edilen bu zaferi Medine halkına duyurmak için iki sahabeyi görevlendirmiştir. Bu sahabeler, Zeyd b. Hârise ve Abdullah b. Revâha'dır (Vâkıdî, I, 114; İbn Hîşâm, II, 296; İbn Sa'd, II, 13; Taberî, II, 458; İbnü'l-Cevzî, *el-Muntazam*, III, 120; Zehebî, *Târih*, I, 64). Abdullah b. Revâha, Bedir Gazvesi'nin zafer haberini, müjdesini verirken devesi ile Medine'deki mahalleleri dolaşmış ve bu güzel haberi halka şu şekilde ilan etmiştir:

"Ey Ensâr! Müjdeler olsun; Resûlullah (s) sağ-salimdir; müşriklerin bir kısmı öldürüldü, bir kısmı da esir alındı. Rebî'a'nın iki oğlu, el-Haccâc'ın iki oğlu, Ebû Cehil, Zem'a b. el-Esved ve Ümeyye b. Halef öldürüldüler. Süheyl b. Amr Zül'Enyâb, birçok esir arasında bulunmaktadır."

Abdullah b. Revâha, Bedir gazvesi ile ilgili olarak müjdeli haberler verirken yanına yaklaşan Asım b. Adî:

"Ey İbn Revâha Söylediklerin doğru mu? diye ondan teyit isteyince, Abdullah b. Revâha:

"Evet vallahi! İnşallah yarın Resûlullah (s) geliyor ve esirler bağlı bir şekilde onunla birlikte olacaklar." dedi. Sonra el-Âliye'de ki Ensâr'ın evlerini dolaşmaya başladı. Çocuklar da onunla birlikte bağırıp ve şöyle diyorlardı:

"Fâsık olan Ebû Cehil öldürüldü!"

Onunla birlikte Benî Ümeyye b. Zeyd'in mahallesine kadar gittiler. Hz. Peygamber (s) tarafından Müjdecî olarak gönderilen Zeyd b. Hârise de Resûlullah (s)'in el-Kasvâ adlı devesinin üzerinde, Medine ehline müjdeyi veriyordu (Vâkıdî, I, 114-115). Güzel haberi alan Medineliler hem Hz. Peygamber (s)'in emniyette ve güven içerisinde olduğunu öğrendiler hem de Müslümanların muzaffer bir şekilde beldelerine geri dönmelerine sevinip, mutlu olmuşlardır.

Cuâl b. Sürâka

Hz. Peygamber (s)'in müjdecî olarak gönderdiği sahabîlerden biri de Cuâl b. Sürâka'dır. Resûlullah (s)'in Cual b. Sürâka'yı müjdecî olarak gönderdiği Zâtürrikâ Gazvesi'ni kısaca izah edelim. Bu gazvede her ne kadar karşılıklı çarpışma olmasa da netice itibarıyla müslümanlar açısından olumlu sonuçları olmuş ve birçok ganimetin ele geçirilmesine vesile olmuştur.

Necid'den Medine'ye gelen bir tacir, aralarında Emmâr, Muhârib ve Sa'lebeoğullarının olduğu Gatafânlılara mensup bazı kabilelerin Medine'ye saldırmak için Nahl yakınında Sa'd ve Şukra muntikasındaki Zâtürrikâ çevresinde toplandığını bildirdi. Gelen bu istihbarî bilgi üzerine Resûlullah (s) bir ordu hazırlayıp düşmanın bulunduğu yere gidip onlara baskın yapmaya karar verdi. 400 (700 veya 800) kişiden oluşan bir kuvvetle 10 Muharrem 5 (11 Haziran 626) tarihinde Medine'den ayrıldı. Bu arada Hz. Peygamber (s) ordusu ile yola çıktıktan sonra etrafa gözcüler göndererek yeni gelişmelerden haberdar olmaya devam etti. Gözcülerden istihbarat desteği alan Resûlullah (s) olay mahalline vardı; ancak taraflar arasında herhangi bir çarpışma gerçekleşmedi. Hz. Peygamber (s)'in geldiğini haber alan müşrikler onunla karşılaşmaktan çekinmişler, buldukları yeri terk etmişler hatta bazıları ailelerini ve mallarını ortada bırakıp yüksek tepelere çıkmışlardı. Kaçışan müşriklerin bırakmak zorunda kaldıkları sığır, koyun ve develer Müslümanlar tarafından ganimet olarak alınmıştı. Sonuç olarak herhangi bir çatışma yaşanmamış, Müslümanlar on beş gün süren bu seferin ardından Medine'ye dönmüşlerdi (Vâkıdî, I, 395-402; Kilâî, *el-İktifa fî Meğâzî Resûlillah ve's-Selaseti'l-Hulefa*, Kahire, 1968: II, 152-153; İbn Hîşâm, III, 213-215; Elşad Mahmudov, "Zâtürrikâ' Gazvesi", *DİA*, İstanbul, 2013: XLVI, 152).

Zatürrikâ Gazvesi'nden dönerken Resûlullah (s) Cual b. Sürâka'yı müslümanların esenliğini ve elde edilen ganimetlerin haberini vermek üzere müjdeleyici olarak Medine'ye göndermiştir (İbn Sa'd, IV, 185-186). Hz. Peygamber (s) herhangi bir gaza olmadan ele geçen ganimetlerle Medine'ye gelmeden önce hem gazaya katılanların selamet ve eman içerisinde olduklarını hem de ele geçen ganimetlerin haberini ahaliye duyurmak için müjdecî göndermesi onun güzel haberler hususundaki tavrını ortaya koymaktadır. Halkın güzel haberler alması toplumsal manada birlik ve beraberliğe işaret ederken ortak sevinç ve ortak acıların toplumda meydana getirdiği etkiye örnek olması açısından da önemlidir. Zira insanların ortak bir payda altında bir araya gelmeleri, ortak değerler etrafında kenetlenmeleri birlik ve beraberliğinin ne kadar kıymetli olduğunu ortaya koymaktadır.

Nehîk b. Evs

Hz. Peygamber (s)'in müjdecî olarak gönderdiği bir diğer sahabî ise Nehîk b. Evs'tir. Resûlullah (s) bu sahabî aracılığı ile Huneyn gazvesinin zaferini müslümanlara haber vermiştir (İbnü'l-Esir, Üsdü'l-Ğâbe fi Ma'rifeti's-Sahâbe, Kahire, 1970: V, 344; İbn Hacer, VI, 256). İslâm öncesi dönemde Hevâzin kabileleri ile Kureyş arasında ticari rekabetin de etkisiyle süregelen bir düşmanlık vardı. Her iki kabile arasında var olan düşmanlık Hz. Peygamber (s) ve onun getirmiş olduğu İslâm'a karşı da Hevâzinliler tarafından sürdürülmekteydi. Hudeybiye antlaşmasında sağlanan barış ile alakalı olarak yol emniyetini ihlal eden bazı Hevâzin kabileleri üzerine Resûlullah (s) bazı seriyeler göndermişti.

Hz. Peygamber (s)'in hamleleri Hevâzinlilerin kin, nefret ve düşmanlıklarını iyice arttırmış; bu husus onların Mekke'nin fethinden sonra en önemli hedeflerden birisi haline gelmelerini sağlamıştı. Hz. Peygamber (s), Abdullah b. Ebû Hadred el-Eslemî'den (Vakıdî, III, 893; İbn Sa'd, II, 114) Hevâzin ve Sakîf kabilelerinin Evtâs vadisinde toplandıkları haberini aldı. Gelen bu bilgi üzerine Resûlullah (s) hemen savaş hazırlıklarına başladı ve Mekke'nin fethinden on yedi gün sonra 6 Şevval 8 (27 Ocak 630) tarihinde 12.000 askerle yola çıktı. Hevâzinliler, müslümanlardan önce vadiye gelmiş, en dar ve kumlu yerine pusu kurmuşlardı. İslâm ordusu buraya gelince Hevâzinliler onları ok yağmuruna tuttular. Bu ani saldırı neticesinde İslâm ordusunun büyük bir kısmı düzensiz bir biçimde geri çekilmeye başladı. Kısa bir müddet sonra bu kargaşa ve karışıklığı üzerinden atan İslâm ordusu yeniden toplanıp bir araya geldi ve düşmana hücum ederek zafer elde etti. Gazvenin ardından toplanan esir ve ganimetler Hz. Peygamber (s) tarafından ashaba pay edildi. Bu mağlubiyetin ardından Hevâzin heyeti Resûlullah (s)'a gelip kabilenin İslâmiyet'i kabul ettiğini bildirerek mallarının ve esirlerinin kendilerine geri verilmesini talep ettiler. Hz. Peygamber (s) İslâm'la müşerref olan bu kabilenin istek ve taleplerini olumlu karşılamış; gazve neticesinde elde edilen esir ve ganimetler Resûlullah (s) tarafından Hevâzinlilere geri verilmiştir (Vakıdî, III, 885-922; İbn Sa'd, II, 114-118; Taberî, III, 70-82; Muhammed Hamidullah, "Huneyn", *DİA*, İstanbul, 1998: XVIII, 367-368).

Hz. Peygamber (s) ani saldırıya maruz kalan ordusunu kısa süre içerisinde yeniden tahkim edip mağlubiyet yerine muzaffer olarak önemli bir başarı elde etmiştir. Müslümanların elde ettiği bu başarı geride onları bekleyenlere müjdelendirilmiştir. Bu zaferle câhiliye döneminden beri süregelen düşmanlık ve kin ortadan kaldırılmış, Hevâzin İslâmiyet'le tanışmış, Mekke ve müslümanlar için büyük bir tehlike arz eden grup bertaraf edilmiş nihayetinde onlardan gelebilecek her türlü menfi tavır ve hareketin önüne geçilmesi suretiyle sulh ve emniyet ortamı tesis edilerek birçok müsbet kazanım elde edilmiştir. Bunca önemli kazanımlar Hz. Peygamber (s) ve İslâm ordusunu sevindirdiği gibi onları bekleyen ahaliyi de sevindirmesi önemlidir. Daha önceki gazvelerde olduğu gibi Resûlullah (s) kazanılan zaferin sevincini bir an önce halkla paylaşarak onların da mesut olmalarını sağlamıştır.

Harmele b. Evze

Hz. Peygamber (s) sadece kazanılan zaferleri haber vermek için sahabeleri görevlendirmemiş aynı zamanda farklı durumlar ortaya çıktığında değişik sahabeleri müjdecî olarak göndermiştir. Nitekim Âmir b. Sa'saa kabilesinin Huzaa kolundan olup kavimleri arasında önemli konumda yer alan iki

kişinin kendisine gelip İslâm dinini kabul ettiklerini söylemeleri üzerine Resûlullah (s) bu güzel haberin sevincini onların kavimleri ile paylaşmıştır. Âmir b. Sa'saa kabilesinden Harmele b. Evze ve kardeşi Halid Hz. Peygamber (s)'e gelerek müslüman olduklarını bildirirler. Resûlullah (s) onların müslüman olmasına çok sevinir (İbn Abdilber, el-İstîâb, 176; İbnü'l Esir, Üsdü'l-Ğâbe, I, 717; İbn Hacer, I, 335) ve kabilelerine yönelik olarak bir mektup yazar ve bu ikisine verir. Mektup mealen şu şekildedir:

"Allah'ın Elçisi Muhammed'den, Büdeyl, Büsr ve Amroğullarının reislerine! Allah'ın selamı üzerinize olsun. Kendisinden başka ilah olmayan Allah'a sizinle beraber şükrediyorum. Sonra ben sizin ahdinize ihanet ederek günaha girmedim. Sizin hakkınızda kusur işlemedim. Tihâme halkı içinde benim için en değerli olanlar siz, sizin akrabalarınız ve size tabi olan Mutayyabûndandır. Hac ya da umre yapan kimse müstesna, Mekke'de oturmayan biri beldesinden hicret etmiş olsa bile, ben sizden hicret edenler için, kendim için aldığımın misli kadar ganimet aldım. Ben sizin feyden alacağınız ganimet payını eksiltmedim. Çünkü barış yaptım. Benden korkmayın! Kuşatılmış durumda da değilsiniz, sonra durum şu ki, Alkame b. Ulâse Müslüman oldu. Hevze'nin iki oğlu bîat etti ve hicret ettiler. Bîatla kendileri için verdikleri sözün aynısını, tabileri olan İkrime için de vaad ettiler. Biz haram ve helal aylarda birbirimize destek oluruz. Vallahi ben size yalan söylemedim. Rabbiniz mutlaka sizi sevecektir." (İbn Sa'd, I, 208-209).

Resûlullah (s) yaşadıkları toplumun önde gelen iki şahsiyetin müslüman olmalarına sevinmiş ve onlarla birlikte kavimlerine birtakım kuralları kapsayan bir mektup göndermiştir. Mektubun içeriğine bakıldığında cemiyet hayatı için önemli olan hususlar zikredilerek, toplumsal huzur için yapılması gerekenler kendilerine aktarılmıştır.

Ebu Nemle et-Tâî

Müslümanlara karşı düşmanca tavır ve yaklaşımlar içerisinde olan ve Kureyş ile ittifak halindeki Müstalikoğulları reisi Hâris b. Ebû Dırâr etrafındaki kabileleri kışkırtarak müslümanlara saldırmak için asker toplamaya başladı (İbn Hişâm, III, 228; Vâkîdî, I, 404; İbn Sa'd, II, 59; el-Belâzürî, Ensâbü'l-Esrâf Beyrut, 1997: I, 423; Taberî, II, 604). Ebû Dırâr'ın durumundan haberdar olan Hz. Peygamber (s) hicri 5. yılının Şâban-Ramazan aylarında gerekli hazırlıkları yaparak gazaya çıkmıştır (Ocak-Şubat 627) (Vâkîdî, I, 404; İbn Sa'd, II, 59; Belâzürî, Ensâb, I, 423). Bazı kaynaklarda gazvenin tarihi ile alakalı farklı bilgiler yer almaktadır ve gazvenin tarihi zikri geçen tarihten bir yıl sonrasını işaret etmektedir (İbn Hişâm, III, 227; İbn Abdülber, ed-Dürer, 217). Mezkur kabile ile gaza etmeye karar verdi ve 20'si Ensar 10'u ise Muhacirlerden toplam 30 atlı eşliğinde 700 kişiden (Zehebî, I, 259; İbn Kesîr, el-Bidâye ve'n-Nihâye, Cize, 1997-1999: VI, 182) oluşan bir kuvvetle sefere çıktı. Hz. Peygamber (s) ordusuyla birlikte Müreysi suyuna gelince karşı tarafı müslüman olmaya davet etti ancak düşman bu davete ok atarak karşılık verdi. Ardından Resûlullah (s) emriyle düşmana saldırı gerçekleşti ve sonunda galip gelen taraf müslümanlar oldu. Bu gazveden sonra çok sayıda ganimet ve esir ele geçirildi (Vâkîdî, I, 407; İbn Hişâm, III, 228, ed-Diyârbekrî, Târîhu'l-Hamîs fi Ehvâli Enfüs Nefis, Beyrut, ts.: I, 470). Hz. Peygamber (s) kazanılan bu zaferin ardından müjdeli haberi Medine'ye duyurmak için Ebû Nemle et-Tâî'yi gönderdi.

Hz. Peygamber (s) gazve neticesinde ele geçen esir ve ganimetleri mücahitler arasında paylaştırdı. Esirler içerisinde kabile lideri Hâris b. Ebû Dırâr'ın kızı Cüveyriye yer almaktaydı. Cüveyriye müslüman olduğunu belirtince Resûlullah (s) kendisini azat edip onunla evlendi. Hz. Peygamber (s)'in kabile reisinin kızıyla evlenmesi üzerine ele geçen bütün esirler serbest bırakıldı (İbn Hişâm, III, 231-232; Vâkîdî, I, 411; Taberî, II, 610). Son olarak kabile reisi Hâris b. Ebû Dırâr da Müslüman olmuştur (İbnü'l-Esîr, Üsdü'l-Gâbe, I, 381; İbn Hacer, I, 673-674). Hz. Peygamber (s) onu Müstalikoğullarına zekat memuru olarak görevlendirmiştir (İbn Hişâm, III, 232; İbn Abdülber, ed-Dürer, 221).

Gazvenin neticesi hayırlı olunca Hz. Peygamber (s) bir an önce müjdeli haberi geri kalanlara duyurmak için müjdecî göndermiştir. Resûlullah (s) sevinçlerin paylaşılmasına önem vermiş, farklı zamanlarda meydana gelen önemli olayların insanlar arasında duyurulması için değişik çabalar ortaya koymuştur. Hz. Peygamber bir başarı elde edildiğinde bu haberi duyurmak için acele etmiş kendisi ile birlikte olan insanların yaşamış olduğu sevinç ve mutluluğu halka da yaşatmak için ivedilikle müjdelemek suretiyle güzel haberlerin yayılmasına ve duyurulmasına gayret göstermiştir.

Resûlullah (s) toplumu ilgilendiren ve neticesi güzel olan olaylarda yaşamış olduğu toplumu da göz ardı etmeden sevinç ve mutluluğa onları dahil ederek toplumsal birlik, beraberlik ve dayanışma adına önemli olan davranışlar ortaya koymuştur. Hz. Peygamber (s)'in yaklaşım tarzı iyi ve güzel haberlere karşı ister ferdi ister toplumsal olsun verilecek tepki ve karşılığın ne olması gerektiğini ortaya koymaktadır. O gelen haber kişiyi ilgilendiriyorsa bunu aşırılığa kaçmadan kabullenmek ve uygun sevgi ifadeleri ile samimi bir şekilde ifade edilmesidir. Ayrıca gelen güzel haberin karşılığında mümkünse müjde vereni sevindirerek onun mutlu olmasını sağlamaktır. Toplumsal anlamda ise cemiyeti ilgilendiren olumlu bir gelişme olduğunda güzel haberin bir an önce paylaşılarak ortak neşe ve sevinçlerin yaşanmasına katkı onun dikkat ettiği hususlardan biri olmuştur.

Sonuç

Hz. Peygamber (s) kendisini mutlu eden müjdeli bir haber aldığı anda sevinip mutlu olmuş, bu durumu da açıkça izhar etmiştir. Haber aldığı anda karşısındaki kişiye sarılıp kucaklaşmış, mutluluğunu güzel ifadelerle dile getirmiştir. Aldığı müjdeli haberler karşısında yalnızca sevinç ve mutluluğunu izhar etmemiş aynı zamanda haber veren kimselere birtakım hediyeler vermiştir. Şayet kendisine müjdeli haber veren kimse köle ise onu azat ederek özgürlüğüne kavuşturmuştur. Onun bu yaklaşım tarzı kişiyi sevindiren bir haber geldiğinde hediye vermenin önemli bir âdet olduğuna işaret etmiştir.

Hz. Peygamber (s), önemli gördüğü haber ve bilgileri ashabı arasında paylaşmış, özellikle haber verildiğinde mutluluk ve sevinç kaynağı oluşturabilecek haberleri verirken bazı sahabeleri müjdecî olarak görevlendirmiştir. Bu sahabeler kendilerine verilen görevi yerine getirerek Müslümanların mutlu olmasını sağlamışlardır. Müjdeli haberi alan kimseler sevindirici haber karşısında memnuniyetlerini dile getirerek aldıkları haber dolayısıyla mutlu olmuşlardır. Özellikle nübüvvetin Medine döneminde birçok önemli olayın yaşandığı ve farklı gelişmeler olduğu bir zaman diliminde müslüman toplumu sevindiren gelişmeler yaşanınca Resûlullah (s) bu ortak sevince İslâm toplumunu dahil ederek birlik ve beraberlik adına önemli bir faaliyette daha bulunmuştur.

Hz. Peygamber (s), önemli bir olay meydana geldiğinde şayet neticesi müsbet olarak sonuçlanmışsa ivedilikle halkı bilgilendirmiş; müjdeli haberin onlar arasında duyurulmasını sağlayarak, birlik ve beraberliğin göstergesi olarak ortak bir sevincin yaşanmasını sağlamıştır. O'nun bu tavrı güzel ve müjdeli haberlerin halk arasında ne kadar önemli olduğunu ortaya koymuştur. Asrısaadette, ashabın gazilik ve şehadete en yakın zaman dilimi olan gazve ve seriyeler müslümanlar için büyük önem arz etmekteydi. Müslümanları etrafını kuşatan düşmanlara karşı kazanılan zaferler de moral ve motivasyon olarak İslâm toplumu diri tutmuştur. Bir de kazanılan zaferlerin kayıpsız neticelenmesi ve sonuç olarak Müslümanlara olumlu yansımıştır. Hz. Peygamber (s) elde edilen başarıları toplumla paylaşarak onların da sevince bir an önce katılmalarını sağlamıştır.

Hz. Peygamber (s), gerek şahsî gerekse toplumu ilgilendiren güzel bir haber aldığı anda, bu durumun paylaşarak cemiyet içerisinde herkes tarafından bilinmesine çaba göstermiştir.

Kaynakça

el-Belâzürî, Ebû'l-Abbas Ahmed b. Yahyâ b. Cabir (1997). *Ensâbü'l-Eşrâf*, thk: Süheyl Zekkâr Beyrut: Darü'l-Fikr .

- Buhârî, Ebû Abdillâh Muhammed b. İsmâîl b. İbrâhîm (1992). el-Kütübü's-Sitte ve Şuruhu: Sahihü'l-Buhârî, 2. bs., fihrist: Bedreddin Çetiner, İstanbul, Çağrı Yayınları.
- Ebû Dâvûd, Süleyman b. Eş'as b. İshak el-Ezdi (1992). el-Kütübü's-Sitte ve Şuruhu: Sünenu Ebî Dâvûd, 2. bs., fihrist: Bedreddin Çetiner, Tunus, Çağrı Yayınları.
- _(1987-2003). Sünen-i Ebû Dâvûd Terceme ve Şerhi haz: Necati Yeniçel, Hüseyin Kayapınar; red. İ. Lütfi Çakan; yay haz: M. Beşir Eryarsoy, İstanbul, Şamil Yayınevi.
- ed-Diyârbekrî, Hüseyin b. Muhammed b. Hasan (ts). Târîhu'l-Hamîs fi Ehvâli Enfüs Nefis, Beyrut, Müessesetü Şa'bân.
- Fayda, Mustafa, (1992). "Bedir", *DİA*, İstanbul, V, 325-327.
- Hamidullah, Muhammed. (1998). "Huneyn", *DİA*, İstanbul, XVIII, 367-368.
- İbn Abdilber, Ebû Ömer Cemaleddin Yusuf b. Abdullah b. Muhammed Kurtubi (1966). ed-Dürer fi İhtisari'l-Meğâzî ve's Siyer, thk: Dr. Şevki Zayyif, Kahire: Darü'l-Mearif.
- _(2002). el-İstîâb fi Ma'rifeti'l-Ashâb, thk: Adil Mürşid, Ammam: Darü'l-A'lam.
- İbnü'l-Cevzî, Ebü'l-Ferec Cemâlüddîn Abdurrahmân b. Alî b. Muhammed Bağdâdî (1975). Telkihi Fuhum Ehli'l-Eser fi Uyuni't-Târih ve's-Siyer, Kahire: Mektebetü'l-Âdâb.
- _(1992). el-Muntazam fi Târîhi'l-Mülûk ve'l-Ümem thk: Muhammed Abdülkadir Ahmed Ata, Mustafa Abdülkadir Ata; Racea Nuaym Zerzevir, Beyrut: Darü'l-İlmiyye.
- İbn Ebî Şeybe, Ebu Bekr Abdullah b. Muhammed b. İbrahim (1999). Kitabü'l-Meğâzî li İbn-i Ebî Şeybe, thk: Abdülaziz bin İbrahim el Amrî, Riyad: Dâru Künûzi İşbilyâ.
- İbnü'l Esir, Ebü'l-Hasan İzzeddin Ali b. Muhammed b. Abdülkerim (1970). Üsdü'l-Ğâbe fi Ma'rifeti's-Sahâbe, thk: Muhammed İbrâhîm Benna, Muhammed Ahmed Aşur, Kahire: Darü'l-Kütübi'l-İlmiyye.
- İbn Habîb, Ebû Ca'fer Muhammed b. Habib İbn Ümeyye b. Amr el-Haşimi el-Bağdadi (ts). Kitâbü'l-Muhabber, thk: İlse Lichtenstadter, Beyrut: Dâru'l-Âfâkı'l-Cedîde.
- İbn Hacer el-Askalânî, Ebü'l-Fazl Şihâbüddîn Ahmed b. Alî b. Muhammed (1995). el-İsâbe fi temyîzi's-Sahâbe, Beyrut: Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye.
- İbn Hîşâm, Ebu Muhammed Cemaleddin Abdümelik (1936). es-Sîretü'n-Nebeviyye thk: Mustafa es-Sekkâ v. dğr., Kahire: Mustafa el-Babi el-Halebi.
- İbn İshâk, Ebû Abdullah Muhammed b. İshak b. Yesar (1981). Sîret-i İbn İshâk, thk: Muhammed Hamidullah, Konya: Hayra Hizmet Vakfı.
- İbn Kesîr, Ebü'l-Fida İmadüddin İsmail b. Ömer (1997-1999). el-Bidâye ve'n-Nihâye, thk: Abdullah b. Abdülmuhsin et-Türki, Cize: Hicr li't-Tıbaa ve'n-Neşr.
- İbn Sa'd, Ebû Abdullah Muhammed b. Sa'd b. Meni' Zühri (ts). et-Tabakâtü'l-Kübrâ, Beyrut: Darü'l-Kütübi'l-İlmiyye.
- İbn Mâce, Ebû Abdullah Muhammed b. Yezid er-Rebei el-Kazvin (1953). Sünenu İbn Mâce thk: Muhammed Fuad Abdülbaki, Kahire: Dâru İhyai'l-Kütübi'l-Arabiyye.
- İsfahanî, Ebû Nuaym Ahmed b. Abdullah b. İshak (1974). Hilyetu'l-Evliyâ ve Tabakâtu'l-Asfiyâ, Kahire: Matbaatü's-Saade.
- Kilâi, Ebü'r-Rebi' Süleyman b. Musa (1968). el-İktifa fi Meğâzî Resûlillah ve's-Selaseti'l-Hulefa thk: Mustafa Abdülvahid, Kahire: Mektebetü'l- Hanci.
- Mahmudov, Elşad, (2013). "Zâtürrikâ' Gazvesi", *DİA*, İstanbul, XLVI, 152.
- Müslim b. el-Haccac, Ebü'l-Hüseyin el-Kuşeyri en-Nisaburi (1992). el-Kütübü's-Sitte ve Şuruhu: Sahihu Müslim, 2. bs., İstanbul, Çağrı Yayınları.
- _(1973). Sahih-i Müslim Tercemesi ve Şerhi: terceme ve şerh, Ahmed Davudoğlu, İstanbul: Sönmez Nesriyat.

- Taberî, Ebu Cafer İbn Cerir Muhammed b. Cerir b. Yezid (1968). Târihu'r-Rusûl ve'l-Mülûk, 2. bs. thk: Muhammed Ebu'l-Fazl İbrahim, Mısır: Darü'l-Mearif.
- Tirmizî, Ebû İsa Muhammed b. İsa b. Sevre es-Sülemi (1992). el-Kütübü's-Sitte ve Şuruhu: Sünenü't-Tirmizi, 2. bs., fihrist, Bedreddin Çetiner, Tunus: Çağrı Yayınları.
- Urve b. Zubeyr, (1981). Meğâzî Rasûlillah, thk: Dr. Muhammed Mustafa el-A'zamî, Riyad: Mektebü't-Terbiyeti'l-Arabi.
- Vâkîdî, Ebu Abdullah Muhammed b. Ömer (1984). Kitabu'l-Meğâzî, thk: Marsden Jones, Beyrut: Âlemü'l-Kütüb.
- Zehebî, Ebû Abdullah Şemseddin Muhammed b. Ahmed b. Osman (1987-2000). Târihü'l-İslâm ve Vefeyâtü'l-Meşâhir ve'l-A'lâm, thk: Ömer Abdüsselâm Tedmürî, Beyrut: Dârü'l-Kitâbi'l-Arabi.

Extended Abstract

The life of the Prophet includes exemplary practices regarding various areas of life. With his way of life, He revealed behaviors that can set an example for Muslims and all people. The Messenger of Allah displayed various emotions such as joy, sorrow, grief, and sadness upon receiving good or bad news. He became happy, laughed, and uttered expressions of love receiving good news and sometimes cried against bad ones. Just as happy and good news is received today, joy is expressed and some reactions are revealed according to the content of the news, similar situations were clearly shown by the Messenger of Allah (pbuh) himself.

The Prophet adopted the principle of being moderate and balanced in his behavior, did not go to extremes, and advised people to be careful about being moderate in both their behavior and their reactions. People may often have abnormal reactions to either sorrow or frenzy. These reactions or way of behavior may pay a left-handed compliment and result in unintended consequences. The Messenger of Allah (pbuh) showed exemplary steps in order to be moderate about the announcement of good news that is important for people or what to do when good news is received.

This article dealt with the issues such as how Prophet Mohammed reacted when he received good news, his practice of giving presents to those who brought these news and sending a precursor to the people to announce the victories of Muslims. When He (pbuh) received good and joyful news, he expressed his reaction with nice words, hugged his addressee, kissed him on the forehead or expressed it by saying words of love. In addition to these, he made the messenger happy by giving him a gift to please his addressee. Besides His reactions to good news individually, He encouraged to announce good news as soon as possible in the societal level. Especially in the Medina period, when the attacks, pressure and harassment of non-Muslims against Muslims increased, The Prophet shared the successes achieved as a result of his efforts both to protect the Muslim community and to respond to non-Muslims as soon as possible.

The Prophet appointed some companions as heralds to announce the success and good news achieved in the struggle against non-Muslims to the Muslim people as soon as possible. Communication was as important in the past as it is today. The fact that the news reaches the relevant places as soon as possible and those who are waiting for the news learn the necessary information correctly from the source was important in His time as is the case today. It was important for families and relatives to be informed that The Messenger of Allah (pbuh) defeated the enemies he had met and the mujahids, first the Prophet, were good. For this reason, the Prophet (pbuh) sent heralds to give good news to the people immediately after the victories.

The Prophet contributed to social unity, solidarity and bonding by announcing good news to people. As it is known, goodness increases when shared, becomes valuable, and sorrows decrease as it is shared. The Messenger of Allah (pbuh) as an example concerns every aspect of society. For this reason, his approach to the good news has shown what needs to be done both individually and socially.

The Prophet took care of the common values that hold the society together and tried to make people be around the same joy and beauty. He exerted effort to keep unity and solidarity alive and dynamic. This article dealt with the contribution of good news to the social unity and solidarity with the positive atmosphere that they create among people in the individual and social sense.